Lag

om ändring av kommunallagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i kommunallagen (410/2015) 23 § 2 mom., 67 § 3 mom. 6 punkten, 120 § 1 mom. 2 och 6 punkten och 2 mom. samt 121 a §,

av dem 121 a § sådan den lyder i lag 1368/2019,

ändras 6 § 1 mom. 12 § 1—3 och 5 mom., 14 § 2 mom. 6 punkten, 23 § 1 mom., 26 § 3 mom., 42 § 1 och 3 mom., 56 § 1 mom. 5 och 6 punkten, 61 § 2 mom. 3 punkten, 63 §, 64 § 5 mom., 75 § 4 punkten, 80 § 4 mom., 90 § 1 mom. 1 punkten underpunkt f och 2 punkten underpunkt l, 99 §, 110 § 3 mom., 118 § 6 mom., 119 § 2 mom., 123 § 1 mom. 2 punkten, 129 § 1 och 3 mom. och 132 §,

av dem 118 § 6 mom. sådant det lyder i lag 175/2019, samt

fogas till lagen nya 62 a och 62 b §, till 118 §, sådan den lyder i lagarna 175/2019 och 1368/2019, ett nytt 7 mom. och till lagen en ny 120 a § som följer:

6 §

Kommunkoncern och kommunens verksamhet

En sammanslutning där kommunen har bestämmande inflytande enligt 1 kap. 5 § eller 6 § 2 mom. i bokföringslagen (1336/1997) är *kommunens dottersammanslutning*. Kommunen och dess dottersammanslutningar bildar en *kommunkoncern*. Vad som i denna lag föreskrivs om kommunens dottersammanslutningar tillämpas även på stiftelser som kommunen har bestämmande inflytande över.

— —

12 §

Program för kommunernas ekonomi

Inom ramen för statens och kommunernas samrådsförfarande bereds ett program för kommunernas ekonomi.

Beredningen av programmet för kommunernas ekonomi utgör en del av beredningen av planen för de offentliga finanserna och beredningen av budgetpropositionen. Bestämmelser om planen för de offentliga finanserna finns i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna (869/2012).

Programmet för kommunernas ekonomi ska innehålla en uppskattning av hur väl finansieringen räcker för att fullgöra kommunens uppgifter (*finansieringsprincipen*). Programmet innehåller en bedömning av förändringarna i kommunernas verksamhetsmiljö, efterfrågan på tjänster och kommunernas uppgifter samt av den kommunala ekonomins utveckling. Den kommunala ekonomin bedöms som en helhet, som en del av den offentliga ekonomin och enligt kommungrupp. Bedömningen gäller kommunernas lagstadgade och andra uppgifter samt produktiviteten i kommunernas verksamhet.

— —

Programmet för kommunernas ekonomi bereds av finansministeriet tillsammans med de ministerier som har central betydelse med tanke på kommunens ekonomi och verksamhet. De ekonomiska prognoser och den bedömning av den kommunala ekonomins utveckling som ligger till grund för programmet utarbetas av finansministeriet. Finlands Kommunförbund rf deltar i beredningen av programmet för kommunernas ekonomi.

14 §

Fullmäktiges uppgifter

— —

Fullmäktige fattar beslut om

— —

6) grunderna för skötseln av tillgångarna och grunderna för finansierings- och placeringsverksamheten,

— —

23 §

Initiativrätt

Kommuninvånarna samt sammanslutningar och stiftelser som har verksamhet i kommunen samt de som äger eller besitter fast egendom i kommunen har rätt att komma med initiativ i frågor som gäller kommunens verksamhet. Initiativtagaren ska informeras om de åtgärder som vidtagits med anledning av initiativet.

— —

26 §

Ungdomsfullmäktige

— —

Bestämmelser om barns och ungas deltagande och hörande av barn och unga finns i 24 § i ungdomslagen (1285/2016).

42 §

Direktörsavtal

Kommunen och kommundirektören ska ingå ett direktörsavtal, i vilket det avtalas om förutsättningarna för ledningen av kommunen. Direktörsavtalet godkänns av kommunstyrelsen.

— —

I direktörsavtalet kan det bestämmas om förfarandet för avgörande av meningsskiljaktigheter i anslutning till skötseln av kommundirektörens tjänst på annat sätt än enligt förfarandet i 43 §. I direktörsavtalet kan då avtalas om det avgångsvederlag som ska betalas till kommundirektören.

56 §

Grundavtal för samkommuner

I grundavtalet ska det åtminstone bestämmas om

— —

5) vilket av samkommunens organ som bevakar samkommunens intressen, representerar samkommunen och ingår avtal för dess räkning,

6) medlemskommunernas andelar i samkommunens grundkapital och tillgångar samt deras ansvar för samkommunens skulder samt om annat som gäller samkommunens ekonomi,

— —

61 §

Samkommun med endast ett organ

— —

I en samkommun med endast ett organ ska medlemskommunerna åtminstone

— —

3) besluta om godkännande av bokslutet och om ansvarsfrihet på det sätt som bestäms i grundavtalet.

— —

62 a §

Sammanslagning av samkommuner

Samkommuner kan sammanslås så att en eller flera samkommuner går samman med en sådan mottagande samkommun som har bildats innan sammanslagningen träder i kraft, eller så att flera samkommuner går samman och bildar en ny samkommun. Vid en sammanslagning av samkommuner upplöses den samgående samkommunen utan upplösningsförfarande, och dess personal, tillstånd, tillgångar, rättigheter, skulder och förbindelser överförs till den mottagande eller nya samkommunen när sammanslagningen träder i kraft.

Fullmäktige för medlemskommunerna i de samkommuner som deltar i en sammanslagning av samkommuner beslutar om sammanslagningen genom att godkänna sammanslagningsavtalet. Med samkommuner som deltar i en sammanslagning avses de samkommuner som går samman med en annan samkommun och den nya eller den mottagande samkommunen. I sammanslagningsavtalet ska det bestämmas åtminstone om sammanslagningens ikraftträdande, om förfarandet vid sammanslagningen, om den mottagande eller nya samkommunens grundavtal samt om beredningen av den nya samkommunens budget och ekonomiplan. En bestämmelse i sammanslagningsavtalet om överförande av egendom motsvarar en åtkomsthandling.

Den mottagande eller nya samkommunens första budget och ekonomiplan godkänns av de mottagande och samgående samkommunerna. En samgående samkommuns sista bokslut godkänns och beslut om ansvarsfrihet fattas inom den mottagande eller nya samkommunen.

62 b §

Delning av samkommuner

En samkommun kan helt eller delvis delas till två eller flera nya samkommuner vilka fortsätter med verksamheten eller går samman med en eller flera sådana mottagande samkommuner som har bildats innan delningen träder i kraft. När en samkommun delas överförs dess personal, tillstånd, tillgångar, rättigheter, skulder och förbindelser utan upplösningsförfarande till de samkommuner som fortsätter samkommunens verksamhet. Fördelningen av egendomen samt skul-

derna och åliggandena mellan samkommunerna får inte äventyra borgenärers och andra rättsinnehavares ställning. När en samkommun delas i sin helhet upplöses samkommunen utan upplösningsförfarande.

Fullmäktige i medlemskommunerna i de samkommuner som deltar i delningen av en samkommun beslutar om delningen genom att godkänna delningsavtalet. Med samkommuner som deltar i delningen avses den samkommun som delas och den nya eller den mottagande samkommun som fortsätter med verksamheten. I delningsavtalet ska det bestämmas åtminstone om delningens ikraftträdande, förfarandet vid delningen och grundavtalen för de samkommuner som fortsätter med verksamheten. Dessutom ska det när det gäller samkommuner som delas i sin helhet bestämmas om beredningen av det sista bokslutet och om ordnande av informationshanteringen och dokumentförvaltningen. En bestämmelse i delningsavtalet om överförande av egendom motsvarar en åtkomsthandling.

Den första budgeten och ekonomiplanen för den nya samkommun som fortsätter verksamheten godkänns inom den samkommun som delas. Det sista bokslutet för den samkommun som delas godkänns och beslut om ansvarsfrihet fattas inom de samkommuner som deltar i delningen.

63 §

Avgörande av meningsskiljaktigheter som gäller avtal

Meningsskiljaktigheter som gäller ett avtal om samarbete avgörs som förvaltningstvistemål i förvaltningsdomstolen. Bestämmelser om förfarandet vid förvaltningstvistemål finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

64 §

Tillämpning av bestämmelser om kommuner i en samkommun

— —

På direktörsavtalet mellan samkommunens ledande tjänsteinnehavare och samkommunen tillämpas vad som i 42 § föreskrivs om direktörsavtal.

75 §

Valbarhet till revisionsnämnden

Valbar till revisionsnämnden är inte

— —

4) den som är anställd hos kommunen eller hos en sammanslutning eller stiftelse där kommunen har bestämmande inflytande eller är verkställande direktör för eller innehar motsvarande ställning i ett samfund eller en stiftelse som står under kommunens bestämmande inflytande,

— —

80 §

Ställningen för förtroendevalda på hel- eller deltid

— —

Fullmäktige beslutar om månadslön och ersättningar som ska betalas till förtroendevalda på hel- eller deltid. Förtroendevalda på hel- eller deltid har rätt till semester, sjukledighet och familjeledighet samt företagshälsovård på samma grunder som kommunala tjänsteinnehavare.

Vad som i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) föreskrivs om arbetsgivare och arbetstagare tillämpas på kommunen och på förtroendevalda på hel- eller deltid.

90 §

Förvaltningsstadga

Förvaltningsstadgan ska innehålla behövliga bestämmelser om åtminstone
1) följande frågor som gäller ordnandet av förvaltningen och verksamheten:
— —

f) intern kontroll, riskhantering och hantering av avtal,
2) följande frågor som gäller besluts- och förvaltningsförfarandet:
— —

l) ordnandet av informationshanteringen och dokumentförvaltningen,
— —

99 §

Elektroniskt sammanträde

Ett elektroniskt sammanträde kan hållas genom videokonferens eller någon annan lämplig teknisk metod för dataöverföring så att
1) sammanträdets ordförande och sekreterare på ett tillförlitligt sätt kan verifiera vem som deltar i sammanträdet,
2) sammanträdets ordförande kan leda sammanträdet på det sätt som avses i 102 §, och
3) den som deltar i sammanträdet kan följa sammanträdet och delta i behandlingen av ärendena.

13 kap.

Kommunens ekonomi

110 §

Budget och ekonomiplan

— —
Ekonomiplanen ska vara i balans eller visa överskott. I balansen för ekonomiplanen kan hänsyn tas till överskott som beräknas uppkomma det år budgeten görs upp. Ett underskott i kommunens balansräkning ska täckas inom fyra år från ingången av det år som följer efter det att bokslutet fastställdes. Också det underskott som ackumulerats det år budgeten uppgjorts eller därefter ska täckas inom den föreskrivna tiden. Underskott i en sådan ny kommun som avses i kommunstrukturlagen ska täckas inom fyra år från det att ändringen av kommunindelningen trätt i kraft. Kommunen ska i ekonomiplanen besluta om specificerade åtgärder genom vilka underskottet täcks under den nämnda tidsperioden.
— —

118 §

Utvärderingsförfarandet i fråga om kommuner som har en speciellt svår ekonomisk ställning

— —

Fullmäktige ska behandla gruppens åtgärdsförslag och delge finansministeriet beslutet om dem för eventuella fortsatta åtgärder. Budgeten och ekonomiplanen ska göras upp så att de förverkligar fullmäktiges beslut om åtgärder. I verksamhetsberättelsen ska det läggas fram en utredning över genomförandet av åtgärderna och deras tillräcklighet under räkenskapsperioden. Kommunen ska delge finansministeriet utredningen före utgången av juni månad året efter räkenskapsperioden.

Utgående från gruppens åtgärdsförslag och fullmäktiges beslut avgör finansministeriet om det i syfte att ändra kommunindelningen behövs en sådan särskild utredning som avses i kommunstrukturlagen. Beslut om behovet av en särskild utredning kan fattas också utan inledande av ett nytt utredningsförfarande, om åtgärderna inte har genomförts och om de förutsättningar som föreskrivs i 2 eller 3 mom. uppfylls.

119 §

Utvärderingsförfarandet i en samkommun

— —

Det organ som utövar den högsta beslutanderätten i samkommunen och medlemskommunernas fullmäktige ska behandla det i 1 mom. avsedda förslaget till avtal som läggs fram av utredaren. Medlemskommunerna kan godkänna avtalet på det sätt som anges i 57 § 1 mom. Avtalet ska delges finansministeriet. Samkommunens och medlemskommunernas budgetar och ekonomiplaner ska göras upp så att de förverkligar avtalet. I samkommunens verksamhetsberättelse ska det läggas fram en utredning över genomförandet av avtalet och dess tillräcklighet under räkenskapsperioden. Samkommunen ska delge finansministeriet utredningen före utgången av juni månad året efter räkenskapsperioden.

120 a §

Produktion och lämnande av uppgifter om kommunens verksamhet, ekonomi och tjänsteproduktion

Kommunen ska producera information om kommunens verksamhet och ekonomi för användning vid styrningen, ledningen och uppföljningen av kommunens verksamhet, förvaltning och ekonomi samt för säkerställande av de i 5 kap. avsedda möjligheterna för kommuninvånarna och dem som utnyttjar kommunens tjänster att delta och påverka.

Kommunen ska trots sekretessbestämmelserna, i den form som krävs för interoperabilitet, till Statskontoret lämna de i 112 § avsedda uppgifterna om bokslut, delårsrapporter och kostnader samt de ekonomiska uppgifter som enligt vad som föreskrivs annanstans i lag eller med stöd av lag ska lämnas regelbundet. Kommunen svarar för att de uppgifter som lämnas är riktiga. Närmare bestämmelser om vilken information som ska produceras och om hur och när den ska produceras och lämnas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Finansministeriet svarar för ordnandet av det samarbete som behövs för definition av det närmare informationsinnehåll och de tekniska beskrivningar som krävs för interoperabiliteten för de i 2 mom. avsedda ekonomiska uppgifterna. I samarbetet deltar representanter för kommunerna samt representanter för de ministerier och andra ämbetsverk till vars förvaltningsområdes lagstiftning och uppgifter det hör att fastställa begrepp och definitioner som används i uppföljningen av och rapporteringen om kommunernas ekonomi. På basis av samarbetet utfärdas det

årligen genom förordning av finansministeriet närmare bestämmelser om det informationsinnehåll och de tekniska beskrivningar som ska tillämpas vid lämnande av information under följande räkenskapsperiod.

För produktionen av annan sektorsspecifik information för uppföljningen, övervakningen och styrningen av kommunens verksamhet gäller särskilda bestämmelser.

123 §

Revisorernas uppgifter

Revisorerna ska före utgången av maj månad med iakttagande av god revisionssed inom den offentliga förvaltningen granska räkenskapsperiodens förvaltning, bokföring och bokslut. Revisorerna ska granska om

— —

2) kommunens bokslut och det därtill hörande koncernbokslutet ger en riktig och tillräcklig bild av kommunens resultat, ekonomiska ställning, finansiering och verksamhet enligt bestämmelserna och föreskrifterna om upprättande av bokslut,

— —

129 §

Beviljande av lån eller av borgen eller annan säkerhet

Lån, borgen eller annan säkerhet som beviljats av kommunen får inte äventyra kommunens förmåga att svara för sina lagstadgade uppgifter. Kommunen får inte bevilja lån, borgen eller annan säkerhet om de är förenade med en betydande ekonomisk risk. Kommunens intressen ska tillgodoses med tillräckliga säkerheter eller motsäkerheter. Vad som ovan i detta moment föreskrivs om säkerhet gäller inte sådant kapitallån som avses i 12 kap. i aktiebolagslagen (624/2006) eller i 12 kap. i lagen om andelslag (421/2013).

— —

Trots bestämmelserna i 2 mom. får kommunen bevilja borgen eller annan säkerhet, om detta hänför sig till främjandet av en uppgift enligt idrottslagen (390/2015), lagen om kommunernas kulturverksamhet (166/2019), museilagen (314/2019), teater- och orkesterlagen (730/1992) eller ungdomslagen. I fråga om förutsättningarna för ställande av borgen och annan säkerhet gäller dock vad som föreskrivs särskilt om dem. Dessutom kan kommunen bevilja borgen eller annan säkerhet, om detta grundar sig på ett stödprogram eller enskilda stöd som godkänts med stöd av lag eller hänför sig till en skyldighet att tillhandahålla tjänster som ålagts en sammanslutning eller stiftelse.

— —

132 §

Tillämpning av konkurrenslagen

I konkurrenslagen (948/2011) finns bestämmelser om separat redovisning och om Konkurrens- och konsumentverkets rätt att ingripa när en kommun eller en samkommun eller en sammanslutning som dessa har bestämmande inflytande över använder förfaranden eller tillämpar verksamhetsstrukturer som strider mot konkurrenslagen.

———

Denna lag träder i kraft den 26 maj 2021.

Lagens 99 § träder dock i kraft den 1 juni 2021 och 75 § den 1 augusti 2021. Bestämmelserna i 118 § 6 och 7 mom. tillämpas på förfaranden som inleds efter det att denna lag har trätt i kraft. Kommunens förvaltningsstadga ska sättas i överensstämmelse med 90 § före utgången av år 2021. Samkommunens grundavtal ska sättas i överensstämmelse med 56 § före utgången av år 2023.

Helsingfors den 21 maj 2021

Republikens President

Sauli Niinistö

Kommunminister Sirpa Paatero